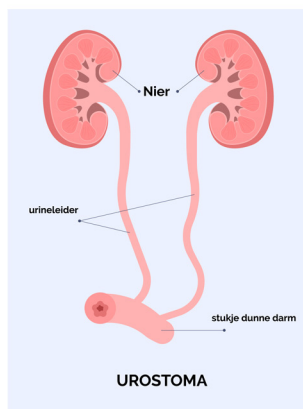
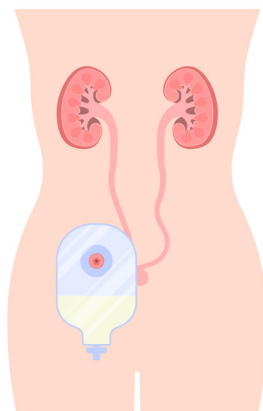

Urostoma

Het dagelijks leven met een urostoma

ZOL GENK

Campus Sint-Jan
Synaps Park 1
B 3600 Genk

Campus Sint-Barbara

Bessemmerstraat 478
B 3620 Lanaken

Medisch Centrum André Dumont

Stalenstraat 2a
B 3600 Genk

ZOL MAAS EN KEMPEN

Diestersteenweg 425
B 3680 Maaseik

ZOL GENK
tel. +32(0)89 80 80 80
ZOL MAAS EN KEMPEN
tel. +32(0)89 50 50 50
info@zol.be

Geachte mevrouw,
Geachte heer,

U wordt/werd in het Ziekenhuis Oost-Limburg opgenomen voor het aanleggen van een urostoma. Dit is een kunstmatige uitgang voor de urine.

In deze brochure vindt u bijkomende informatie over het dagelijkse leven met een urostoma.

Heeft u na het lezen van deze brochure nog bijkomende vragen, aarzel dan niet om deze met de artsen, (stoma) verpleegkundigen, sociaal verpleegkundigen, ... te bespreken.

**Met vriendelijke groeten
vanwege het medisch
en verpleegkundig team
urologie.**

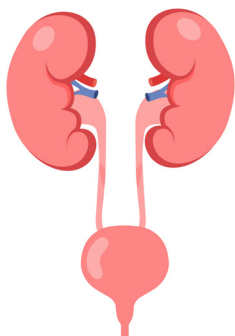
Inhoudsverantwoordelijke: dr. H. Goethuys (Uroloog) | Augustus 2024

INHOUDSTAFEL

1. De werking van het urinestelsel	3
2. De beslissing tot het aanleggen van een urostoma volgens bricker	4
3. Wat is een urostoma?	4
4. De operatie	5
5. Verschillende opvangsystemen	7
6. Het verzorgen van een urostoma	9
7. Het leven met een urostoma	12
8. Mogelijke huid- en stomaproblemen	18
9. Het ontslag	22
10. Financiële aspecten - sociale voorzieningen	24

01 DE WERKING VAN HET URINESTELSEL

De urine wordt gemaakt in de nieren, de nieren zijn twee boonvormige organen, gelegen aan weerszijde van de wervelkolom. Ze zorgen ervoor dat schadelijke afvalstoffen uit het bloed verwijderd worden en dat overtollig water en zouten uit het lichaam verdwijnen. Die afvalstoffen en het overtollige water vormen samen de urine.

De urineleiders (ureters) zijn twee fijne buisjes die de urine vanuit de nierbekkens naar de blaas afvoeren. De blaas werkt als een reservoir voor de urine. In lege toestand is de blaas een afgeplat orgaan; in sterk gevulde toestand kan de blaas tot aan de navel reiken.

Zodra de blaas gevuld is, krijgt men een signaal vanuit de hersenen om te plassen. Bij het plassen gaat de sluitspier open en trekken de spieren van de blaaswand samen. Zo wordt de urine uit de blaas verwijderd.

De urinebuis (urethra) brengt de urine van de blaas naar buiten. Bij de vrouw ligt de urinebuis vlak voor de vagina, bij de man in de penis.

02 DE BESLISSING TOT HET AANLEGGEN VAN EEN UROSTOMA VOLGENS BRICKER

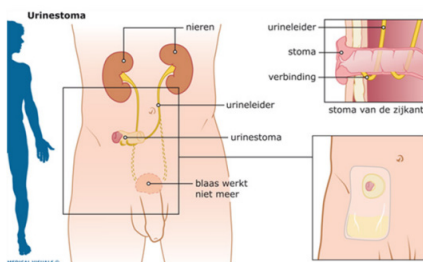
Blaaskanker is de hoofdreden om een urostoma aan te leggen, daarnaast kunnen functionele blaasproblemen ook aanleiding geven tot het aanleggen van een urostoma. Er kan een neoblaas worden aangelegd, hiervoor dient u als patiënt aan bepaalde voorwaarden te voldoen. De ingreep waarvoor u als patiënt in aanmerking komt gebeurt in overleg met de behandelende arts.

Bij de Brickeroperatie wordt meestal de blaas, de urinebuis en bij de man ook de prostaat verwijderd en wordt er een stoma aangelegd.

03 WAT IS EEN UROSTOMA?

Een urostoma is een kunstmatige uitgang voor urine. Voor het aanleggen van een urostoma wordt een stuk dunne darm (10-15cm) gebruikt. Op het ene uiteinde worden de urineleiders aangebracht en het andere uiteinde wordt de uitgang voor de urine, meestal aan de rechterzijde van de buik. Een stoma ziet eruit als rood slijmvlies zoals bv. de binnenzijde van uw wang. Een stoma is gevoelloos. Het uitvloeien van de urine heeft men niet onder controle waardoor het dragen van een opvangsysteem voor urine noodzakelijk is.

De natuurlijke uitgang kan in dit geval nooit meer gebruikt worden.

04 DE OPERATIE

Algemene informatie over de voorbereiding van de ingreep vindt u terug in de brochure 'Robot geassisteerde cystectomie met Brickerderivatie'

Pre-operatief consult bij de stomaconsulent

Tijdens het pre-operatief consult krijgt u van de stomaconsulent uitleg over het verloop van de ingreep, wat het leven met een stoma inhoudt en krijgt u informatie over het stomamateriaal. Daarnaast wordt er tijdens dit consult een plaatsbepaling uitgevoerd voor de stoma.

De plaatsbepaling

De stomaconsulent bepaalt samen met u als patiënt de plaats waar de stoma aangelegd wordt. Standaard bevindt een urinestoma zich aan de rechterzijde van de buik. Er wordt bij de plaatsbepaling rekening gehouden met verschillende factoren: de stoma moet zichtbaar zijn voor de patiënt, eenvoudig bereikbaar zijn voor verzorging, mag u niet hinderen tijdens het uitvoeren van u hobby of beroep, het dragen van kledij, tijdens het zitten,...

Voor de plaatsbepaling laten we u verschillende houdingen aannemen: liggen, zitten, voorover buigen en staan om na te gaan waar er zich eventuele huidplooien bevinden. Idealiter wordt de stoma aangelegd op een stuk gave huid van ongeveer 10x10cm. De gekozen plaats wordt aangegeleid met een stift, dit kruisje mag u dagelijks bijtekenen tot de dag van de ingreep. Hiervan wordt ook een foto gemaakt, deze plaatsen we in u dossier te controleren voor de chirurg. Tot slot wordt er test stomamateriaal op uw buik geplaatst en meegegeven. Dit om na te gaan of de gekozen plaats geschikt is. Bij voorkeur draagt u dit testmateriaal 24u, mocht u problemen ervaren zoals loslating van het materiaal of een huidreactie, mag u dit melden bij de stomaconsulent.

Gedurende de opname

Na de ingreep adviseren wij u om zo snel als mogelijk, indien u hiertoe in staat bent, de zorg voor uw stoma zelf op te nemen. De verpleegkundige speelt hierbij een belangrijke rol. Deze staat u intensief bij tijdens het verblijf

in het ziekenhuis om u dit stap voor stap aan te leren, dit zal uw onafhankelijkheid bevorderen. De verpleegkundige leert u hoe u het stoma kan verzorgen, hoe het materiaal aangebracht wordt en hoe het zakje geledigd wordt. U kan vanaf de eerste dag na de ingreep dit stap voor stap aanleren. Idealiter wordt u partner hierbij betrokken. Om het ziekenhuis te kunnen verlaten dient u minimaal het urine zakje zelf te kunnen ledigen, voor verdere ondersteuning bij de zorgen kan eventueel een thuisverpleegkundige of mantelzorger ingeschakeld worden

Na de opname

Na de ingreep bevinden er zich 1 of 2 stents in het stoma, om de doorgang naar de urinewegen open te houden. Deze worden na 2 tot 3 weken verwijderd op de raadpleging urologie. Voorafgaand zal u antibiotica moeten innemen, hiervoor krijgt u een voorschrift bij ontslag. Na het verwijderen van de stents krijgt u een controle echo. U wordt standaard bij de stomaconsulent opgevolgd na het krijgen van een urostoma: na 2 weken, na 6 weken, na 12 weken, na 6 maand en nadien jaarlijks. Bij problemen kan u extra opvolgafspraken krijgen.

05 VERSCHILLENDE OPVANGSYSTEMEN

Om de urine op te vangen, draagt u een opvangsysteem. Wij werken met verschillende merken van stomamateriaal. De keuze van het materiaal hangt af van wat u als stomadrager nodig heeft en het beste bij uw buik past.

Er zijn twee soorten opvang systemen:

- Eendelig systeem
- Tweedelig systeem

Eendelig systeem

De huidbeschermingsplaat en het opvangzakje vormen één geheel. Dit systeem mag dagelijks en dient minimaal 3 maal per week vervangen te worden (bv. op maandag, woensdag en vrijdag). De huidbeschermingsplaat met opvangzakje wordt op de huid vastgekleefd. Het voordeel van dit systeem is de flexibiliteit. Doordat de huidbeschermingsplaat flexibel is voelt u het materiaal minder zitten en omdat er geen bevestigingsring aanwezig is zal het systeem minder zichtbaar zijn onder strakke kleding.

Tweedelig systeem

De huidbeschermingsplaat en het opvangzakje zijn twee afzonderlijke delen. De plaat en zakje dienen minimaal 3 maal per week vervangen te worden (bv. op maandag, woensdag en vrijdag). Het opvangzakje wordt bevestigd op de huidbeschermingsplaat.

Hulpmiddelen

Huidbeschermende poeder

Dit wordt gebruikt wanneer de huid net rond de stoma vochtig is. Door de bijtende urine wordt de huid aangetast en vertoont dan kleine wondjes. De wondjes geven vocht af waarbij de poeder dit wondvocht gaat opvangen waardoor de kleefkracht van de plaat intact blijft. Dit product wordt vergoed via de virtuele portefeuille.

Huidbeschermingsspray of doekje

Dit wordt gebruikt om de huid extra te beschermen bij irritatie bv. roodheid (niet op open letsels). Deze spray hoeft zeker niet standaard gebruikt te worden, indien u twijfelt vraag advies aan de stomaconsulent.

Remover spray

De spray wordt gebruikt om de plaat makkelijker van de huid los te maken. Het is belangrijk dat u na het gebruiken van de spray de huid goed reinigt met water. De remover spray wordt tot op heden nog niet vergoed via de virtuele portefeuille.

Stomapasta

Dit product vormt een barrière tussen de huid en de stomaplaat. Zo worden vaak lekkages voorkomen. Pasta kan ook gebruikt worden om een huidplooi of kuiltje kort rond de stoma op te vullen. Pasta bestaat in verschillende vormen. In een tube, als pastaring, als elastische tape, kleefstrip, huidbeschermingsplaat, Dit is vergoed via de virtuele portefeuille.

Wegwerpzakjes

Hierin plaatst u het verwijderde stomamateriaal om geurhinder in huis te vermijden. Dit zakje kan u dichtknopen of dicht zippen. Bij de eerste levering van het materiaal zitten deze erbij. Daarna koopt u zelf zakjes of kan u er bekomen bij de leverancier van het stomamateriaal.

Gordel

Dit wordt gebruikt om de stomaplaat op zijn plaats te houden. Bovendien laat het de plaat beter aansluiten op de huid rond de stoma. Het bestaat uit elastisch materiaal en kan in lengte versteld worden

06 HET VERZORGEN VAN EEN UROSTOMA

Stappenplan voor stomazorg

1. Materiaal verzamelen
2. Verwijderen stomamateriaal
3. Reinigen stoma
4. Stoma en peristomale huid inspecteren
5. Opening in de stomaplaat knippen en de plaat voorverwarmen (bv. wrijven tussen 2 handen)
6. Stomamateriaal aanbrengen
7. Controleren of het materiaal goed ter plaatse zit

Materiaal verzamelen

- Stomamateriaal
 - Eendelig of tweedelig systeem
- Maatkaart of mal, hiermee kan u de opening in de stomaplaat op de juiste maat knippen voor u aan de zorg begint. Uw stoma kan tot 3 maanden na de ingreep kleiner worden, u dient dus regelmatig opnieuw de grootte te meten
- Schaartje
- Afvalzak
- Lauw water en washandje/ stomareinigingsdoekjes (GEEN doekjes met parfum of zepen)/papieren tissues, ...
- Handdoekje

- Eventueel hulpmiddelen bv. Stomapasta

Verwijderen van het stomamateriaal

- Ledig het stomazakje
- Maak het lipje boven aan de plaat voorzichtig los, verwijder de plaat steeds van boven naar onder
- Neem met de andere hand een vochtig kompres/ remover-spray en druk de huid voorzichtig van de plaat weg. Houd het vochtig kompres zo dicht mogelijk tegen de plaat aan. De lijmlaag is in water oplosbaar
- Leg altijd een droog gaasje op uw stoma om eventuele urine op te vangen
 - Kijk goed naar de achterkant van de plaat na het verwijderen. Verzadiging van de stomaplaat kan door urine lekkage onder de stomaplaat veroorzaakt worden
- Doe de stomaplaat en het zakje in de vuilzak
- Reinig de huid rondom de stoma met lauw water. Werk van buiten naar binnen
 - Eventueel kan u douchen

zonder de huiplaat, een bad zonder stomamateriaal wordt afgeraden o.w.v het infectierisico

-Richt de douchekop niet rechtstreeks op de stoma om zo beschadiging van het slijmvlies te voorkomen

- Zachtjes droog deppen, NIET wrijven

Aanbrengen van nieuw systeem

- Knip de juiste opening in de stomaplaat. De plaat hoort net rond de stoma te passen om de huid maximaal te beschermen (max. 1-2mm groter om schuren van het materiaal tegen het stoma te vermijden)
- Stomaplaat voorverwarmen bv. Onder bloes of even op de radiator leggen tijdens de verzorging, dan hecht de plaat beter. De lijmlaag wordt geactiveerd door warmte
- Breng enkel indien nodig een beschermende laag aan rond het stoma met een spray
- Gebruik eventuele hulpmiddelen zoals bv. Stomapasta, pastaringen, poeder, ...

- De plaat correct aanbrengen van onder naar boven
- Druk de huidplaat goed stevig tegen de huid door wrijving
- Bevestig het opvangzakje op de plaat, een click -of plaksysteem
- Controleer of het zakje goed vast zit door het zakje in het midden ter hoogte van de stoma goed vast te nemen en rustig en stevig naar boven te trekken
- Blijf 10 min liggen. Laat uw handen op de stoma rusten, dit zorgt dat de plaat zich goed aan de huid kan hechten

Aandachtspunten bij het verzorgen van een stoma

- Zorg voor goed passend materiaal, bij lekkage problemen neem contact op met de stomaconsulent
- Bevestig het materiaal op de correcte manier
- Zorg voor een algemene goede hygiëne
- Herken op tijd problemen met en rond je stoma, zo voorkomt u complicaties. Bij twijfel contacteer de stomaconsulent
- De stoma zelf is niet pijnlijk.

Indien u pijn ervaart komt dit mogelijk door de hechtingen rondom het stoma of de huid rondom het stoma die geïrriteerd is

- Laat het stomazakje niet voller dan 1/3 tot 1/2 vullen, dit helpt om lekkages te voorkomen
- De plaat niet van de huid aftrekken maar de huid van de plaat wegduwen
- Gebruik geen zeep en ook geen badolie om net rond het stoma de huid te reinigen, enkel water is voldoende
- Gebruik nooit ether of alcohol omdat deze producten de huid rond de stoma uitdrogen
- Wekelijks de beharing op de huid rond de stoma verwijderen: scheren bij voorkeur met een elektrisch scheerapparaat. Geen scheermesje of ontharingscrème gebruiken, dit kan irritatie of wondjes teweegbrengen
- Zakjes en platen op een droge en koele plaats bewaren
- Bij warm weer, bij veel transpiratie moet de plaat vaker vervangen worden
- Het gebruik van een matrasbeschermer is aangewezen.

Deze zijn in de gewone handel verkrijgbaar

- De nachtzak kan u uitspoelen met water en gebruiken zolang deze goed intact is en niet ruikt
- Slijmverlies in uw urine is normaal, als de urine sterk ruikt of troebel is kan dit mogelijk wijzen op een urineweginfectie. Neem bij twijfel contact op met de stomaconsulent

07 HET LEVEN MET EEN UROSTOMA

Het krijgen van een stoma heeft een grote impact op uw leven, zowel op lichamelijk als op psychisch vlak vraagt dit een hele aanpassing. Het is normaal dat dit gevoelens van angst of onzekerheid teweegbrengt. Het is belangrijk dat u weet waar u aan toe bent en wat uw mogelijkheden zijn. Uw behandelend arts, de oncocoach en de stomaconsulent staan u bij om u tijdens dit traject te ondersteunen. Indien u dit wenst kan u ook psychologische begeleiding krijgen.

Uw relatie met familie en vrienden - zelfhulpgroepen

Het proces om te leren omgaan met uw stoma vraagt tijd. Het is belangrijk om bij gevoelens van angst of onrust te praten met uw hulpverleners, partner, familie en vrienden en zich niet te isoleren. Praten helpt bij het verwerkingsproces naar omgaan met uw stoma en aanvaarding. Eerlijke en eenvoudige info delen over uw stoma met uw omgeving helpt te voorkomen dat mensen zich allerlei vragen gaan stellen of overbezorgd reageren. Het praten

met mensen die ook een stoma hebben kan voor sommige patiënten een meerwaarde zijn

In ons land bestaan meerdere zelfhulpgroepen van en voor mensen met een stoma. Deze groepen zorgen voor:

- **Onderlinge steun en raadgeving:** door het ontmoeten van mensen die zich in dezelfde situatie bevinden, krijgt u het gevoel er niet alleen voor te staan.
- **Informatie:** tijdens bijeenkomsten wordt uitleg gegeven over nieuwe apparatuur, sociale voorzieningen, medische aspecten.
- **Belangenverdediging:** een groep staat sterker om op te komen voor gemeenschappelijke belangen en om bepaalde beslissingen op beleidsniveau door te drukken bv i.v.m. terugbetaling van materiaal.

Hoe kan u een zelfhulpgroep bereiken?

Trefpunt Zelfhulpgroep vzw
E. Van Evenstraat 2c
3000 Leuven
Tel. 016/23 65 07

Stoma Ilco
Lotgenotengroep voor stomadragers
0477/99 15 29
stomalimburg@gmail.com
www.stomailco.be

Seksualiteit, vruchtbaarheid en zwangerschap

Leven met een stoma verandert ook uw seksuele leven. Seksualiteit kan beïnvloed worden door psychische oorzaken zoals angst voor een veranderd lichaamsbeeld. Lichamelijk kan er sprake zijn van een vermindering van de seksuele functie en potentie. Het leren omgaan met uw stoma en het verwerken van alle veranderingen die ermee samen gaan, kunnen de eerste tijd een vermindering van de seksuele gevoelens tweeweg brengen. Het leren leven met uw stoma kost tijd. Door in alle openheid met elkaar en met anderen te praten, overwint u

veel problemen. Emotionele steun is heel belangrijk bij het verwerkingsproces.

Afhankelijk van de oorzakelijke aandoening heeft het aanleggen van een stoma geen invloed op de vruchtbaarheid van de vrouw. De stoma vormt geen belemmering voor een zwangerschap. Een zwangerschapswens kan best met de behandelende arts worden besproken. Bij een zwangerschap kan een verandering van de stoma optreden (vb. een uitstulping, vergroting van de diameter) zodat aanpassing van het materiaal noodzakelijk kan zijn.

Voor u als man kan er onrechtstreeks of rechtstreeks seksuele hinder optreden, indien u toch blijvend last hiervan ondervindt, bv. Impotentie,... kunt u evenzeer terecht bij de stomaconsulent of behandelende arts. Zij kijken dan persoonsgericht wat er voor u mogelijk is om dit probleem op te lossen.

Als u meer informatie wilt over seksualiteit en vruchtbaarheid, kunt u terecht op de website van Stomazorg Vlaanderen voor

enkele infobrochures, zoals Seksueel functioneren en seksualiteitsbeleving na het aanleggen van een stoma, STOMA en goesting?! en Seksualiteit en relaties. U vindt ze via www.stomavlaanderen.be/brochures.

Van rust naar activiteit - werken met een stoma

Het is in alle opzichten belangrijk dat u de draad van het leven weer opneemt zowel thuis als op het werk. Dit is de beste remedie om zich te reïntegreren in het dagelijks leven.

Alle activiteiten van het dagelijks leven kunnen hervat worden behalve zware fysieke arbeid. De chirurg geeft advies in welke mate de werkactiviteit kan hervat worden.

Wanneer u herstart met uw werk is het goed om samen met uw werkgever of leidinggevende te zoeken naar een passend werkregime.

Vrije tijd, sport en vakantie

Sporten

U kan aan recreatiesport doen zoals fietsen, zwemmen,...

Sporten met veel lichamelijk contact zoals worstelen en judo worden afgeraden evenals kracht-sporten zoals karate, gewichtheffen,...

Zwemmen met een stoma is mogelijk. Veel stomadragers dragen een gewoon badpak of zwembroek (boxershorts) over hun opvangzakje. Er zijn firma's die comfortabele kleding en zwemkleding verkopen voor de stomadrager.

Let op: na de operatie mag u de eerste 6-8 weken niet zwaar heffen of tillen (max. 10kg), dit om een wond- of stomabreuk te voorkomen.

Vakantie

- Reizen kan zonder problemen;
- Het is belangrijk om voldoende stomamateriaal mee te nemen.
- Ook de hulpmiddelen zoals de spray om de plaat te verwijderen, pasta, poeder, pastaringen, ...
- In het vliegtuig: toilet-

tas: handgel, enkele voor-
geknipte platen, reinigings-
doekjes, pakje papieren
doekjes, afvalzakje, hulpmid-
del, Schaar in de koffer

- In het vliegtuig: handbagage: propere kledij, reservemateriaal voor bij het zoek raken van de koffer. 5kg extra in de handbagage mits voorlegging van de TravelCard
- Zwemmen: filterstickers zitten in de doos van de zakjes
- Bij verblijf in warme, tropische bestemmingen is het zeker aan te raden om extra materiaal mee te nemen (warme temperatuur, transpireren, zwemmen,...) en het materiaal daar ter plaatse op een koele plaats bewaren (in zipzakjes)
- Indien u met het vliegtuig reist, neemt u best voldoende materiaal mee in uw handbagage. Dit voor als de koffers zoek raken.
- Kies indien mogelijk een land of een streek uit waar de hygiëne op een hoog peil staat
- Afhankelijk van de warmte en de voeding kan uw stoma er soms opgezwollen uitzien. Dit is geen probleem.

Kleding

Speciale kleding is niet nodig, zolang het zakje of stoma niet samendrukt, is alles toegelaten. De huidige stomamaterialen zijn plat en flexibel en vormen zich naar het lichaam. Het belangrijkste is dat u zich gemakkelijk voelt met uw stoma en uw kleding.

Als de stoma op de plaats van de broeksriem of van de rokband zit, dan kan het nodig zijn om voor een ander model broek of rok te kiezen. Heren kunnen dit oplossen door bv. bretellen te dragen in plaats van een riem. Er bestaan ook hulpmiddelen om over uw stoma te dragen, vraag hiervoor advies bij de stomaconsulent.

Lichamelijke hygiëne

Douchen of baden met een stoma stelt geen problemen. Douchen mag zonder stoma materiaal. Baden kan u best enkel met stoma materiaal doen om een urineweg-infectie te vermijden.

Voedingsadvies

De aanwezigheid van de stoma heeft weinig invloed op uw voedingsgewoonten. Het komt er enkel op aan te zorgen voor een gezonde voeding met voldoende afwisseling.

De stoelgang productie komt na een tijd spontaan op gang maar het eten van een vezelrijke voeding helpt om de stoelgang zacht te houden. Sommige voedingsmiddelen zoals vis, eieren, asperges, citrusvruchten, thee en ook antibiotica kunnen een sterk ruikende urine geven. Dit wil echter niet zeggen dat u ze van het menu moet schrappen want ze bevatten ook waardevolle voedingsstoffen. Sommige medicatie en/of voedingsmiddelen (Bv. Rode bietjes, braambessen, rode kool) kunnen de kleur van de urine veranderen.

Een goede vochtinname, zeker 1,5 liter water per dag, helpt urinaire infecties te voorkomen. Als u te weinig plast of uw urine donker van kleur is betekent dit vaak dat u te weinig drinkt.

Een gewichtstoename of -afname kunnen voor problemen zorgen voor het urostoma of het hechten van het stomamateriaal. Probeer je gewicht zo stabiel mogelijk te houden.

Bij problemen kan u altijd contact opnemen met onze diëtiste: 089/ 32 43 84

08 MOGELIJKE HUID- EN STOMAPROBLEMEN

Bij het verzorgen van de stoma inspecteert u telkens de stoma en de huid rondom de stoma. Normaal is de huid rondom de stoma gaaf. De eerste dagen na de operatie kan de stoma soms wat gezwollen zijn en bij het verzorgen wat bloeden.

Volgende symptomen kunnen wijzen op een stoma of huidprobleem:

Probleem	Oorzaak	Oplossing
Stoma is gezwollen	• Onmiddellijk na de operatie • Manier van hechten van de stoma aan de buikwand.	• Otrivine druppels meerdere keren per dag op de stoma doen (3x7 druppels) of poedersuiker
De huid rondom de stoma ziet rood, jeukt en is pijnlijk	• Lekkage van urine onder opvangsysteem • Allergie voor opvangsysteem • Minder goede hygiëne • Bestralingen, chemotherapie	• Opvangsysteem aanpassen • zorgvuldig wassen, geen zeep gebruiken, goed droog deppen • 2-delig systeem gebruiken zodat de onderlinge huid kan genezen • Barrièrespray aanbrengen

Probleem	Oorzaak	Oplossing
De huid is vochtig geïrriteerd	• Lekkage van urine onder opvangsysteem • Allergie voor opvangsysteem • Minder goede hygiëne • Bestralingen, chemotherapie	• Opvangsysteem aanpassen • Aanbrengen van stoma poeder zodat de onderliggende huid kan genezen • Goede hygiëne
Lekkage	• Opening opvangsysteem is te groot • Te volle zakjes • Onzorgvuldig aanbrengen van het opvangsysteem • Haren rondom de stoma • Gebruik van oliën en vette zalven bij reinigen of behandelen van de huid • Verkeerde lokalisatie van de stoma • Retractie van de stoma • Littekenbreuk langs de stoma	• Opening aanpassen op maat stoma • Zakjes tijdig ledigen • buikhuid moet in gestrekte positie zijn, dus zonder plooien en vouwen bij aanbrengen materiaal • Haargroei verwijderen • Zalven en oliën vermijden • Uitproberen van verschillende opvangsystemen • Chirurgische correctie bij blijvende problemen
Retractie van de stoma waardoor het opvangmateriaal vlug lost, met huidproblemen tot gevolg	• Zwaarlijvigheid • Slecht aangelegde stoma • Necrose (= afsterven) van de stoma • Vroegtijdig loslaten van de hechtingen van de stoma	• Chirurgische correctie • Gebruik van convex opvangsysteem

Probleem	Oorzaak	Oplossing
Uitstulping van de stoma waarbij het opvangmateriaal moeilijk over de stoma te brengen is	• Buikwandopening is te groot • Stoma is onvoldoende vastgehecht • Verhoging van de druk in de buik door hoesten, tillen, ... • Verkeerd gebruik van korset. • Te harde stoelgang en/of niet verteerde voedselresten	• Operatietechniek aanpassen • Opvangsysteem aanpassen • Geen strakke korsetten, bandages • Chirurgische correctie • Vezelrijk dieet • Conservatief dragen van aangepaste stomasteunbandage
Vernauwing van de stoma	• Littekenvorming • Huidinfectie • Abscessen • Tractie aan de stoma • Loslaten van de hechtingen, waardoor de darmlis onder het huidniveau zakt	• Zachte dilatatie (= verwijding) van de stoma • Antibiotica bij infecties, abscessen
Bloeding van het slijmvlies	• Chemotherapie • Verkeerde manipulatie van het materiaal bij verzorging (ruwe handdoek, kwetsing door huidbeschermingsplaat)	• Voorzichtig werken
Bloedverlies uit de Stoma	• Allerlei	• Arts raadplegen
Poliepen op de stoma	• Darmziekten	• Arts raadplegen

Probleem	Oorzaak	Oplossing
Stoma verandert van kleur (vb zwart worden)	• Tekort aan doorbloeding, meestal onmiddelijk na de operatie • Te strak ingehechte stoma • Te nauwe opening van het opvangmateriaal	• Arts of stomaconsulent raadplegen • chirurgische correctie
Keloidvorming aan de rand van de stoma of op het slijmvlies	• Niet goed passend materiaal	• Aanstippen van het wild vlees (=keloid) met zilvernitraat 2x/week tot genezen

09 HET ONTSLAG

Vanaf het moment dat u voldoende hersteld bent om weer naar huis te gaan, komt u in aanmerking voor uw ontslag uit het ziekenhuis. Op de raadpleging werd u reeds verteld hoeveel nachten u ongeveer dient te blijven. Het richtuur voor ontslag is 11 uur.

Bij het ontslag uit het ziekenhuis dient u over volgende gegevens te beschikken:

- Ontslagbrief voor de huisarts
 - Datum voor de eerste medische controle raadpleging
 - Datum voor de eerste controle bij de stomaconsulent: neem hiervoor een stoma huidplaat, zakje en eventuele hulpmiddelen mee
 - Eventueel voorschrift thuisverpleging. De (stoma)verpleegkundige of sociaal verpleegkundige maakt een afspraak met uw thuisverpleegkundige indien u dat wenst en/of indien dit nodig is om een optimale verzorging te garanderen
 - Voorschrift voor het stomamateriaal. De stomaverpleegkundige geeft u informatie over het stomamateriaal (soorten, aankoop,...)
 - Het stomamateriaal wordt in het ziekenhuis voor 1 maand geleverd door de bandagist, deze volgt de levering dan mee verder op in de thuissituatie
-
- Bereikbaarheid uro-oncocoach : 089/ 32 65 89
 - Bereikbaarheid stomaconsulent : 089/ 80 73 14 tussen 9u en 12u. Per mail via stomazorg@zol.be. Bij afwezigheid van de stomaverpleegkundige neemt u best contact op met de afdeling waar u opgenomen was; De dienst GA30 : 089/ 80 63 10
 - Bereikbaarheid consultatie urologie : 089/ 80 83 80
 - Bereikbaarheid sociaal verpleegkundige: 089 32 16 52. De sociaal verpleegkundige kan u contacteren ivm thuiszorg, hulp in huishouden, de sociale voorzieningen waarop u als stomapatiënten recht op heeft..

Advies voor thuis

Neem contact op met de huisarts of behandelend arts:

- Als u onverklaarbare koorts > 38,5°C hebt
- Bij aanhoudende pijn
- Als uw stoma van kleur verandert
- Als u plots een verdikking rond de stoma vaststelt
- U meerdere keren bloedverlies opmerkt in uw urine

Neem contact op met de stomaverpleegkundige:

- Als u huidproblemen heeft, bv; blijvende roodheid, irritatie
- Bij lekkages
- Bij problemen met het stomamateriaal
- Wanneer u zich ergens zorgen om maakt, bij onduidelijkheden, vragen, problemen, ...
- Wanneer u naar de stomaconsultatie komt, breng dan een stomaplaat en stomazakje mee

Bij vragen, onduidelijkheden of problemen met betrekking tot uw stoma kan u altijd contact opnemen met de stomaconsulente in het ziekenhuis. Aarzel niet, blijf niet te lang rondlopen met uw vraag of probleem, maar maak gebruik van deze hulp. In de meeste gevallen heeft u hiervoor geen verwijfsbrief van een arts nodig.

10 FINANCIËLE ASPECTEN - SOCIALE VOORZIE- NINGEN

Als stomadrager heeft u recht op een vergoeding voor het stomamateriaal. U krijgt een beschikbaar budget “virtuele portefeuille” vooropgesteld, normaliter valt een normaal verbruik van materiaal binnen dit budget en wordt het volledig vergoed. Het stoma materiaal wordt per 3 maanden bijbesteld door de bandagist dewelke het materiaal ook levert. Alle bandagisten werken met een derdebetalersregeling; de betaling verloopt rechtstreeks tussen de bandagist en het ziekenfonds. De eerste 3 maanden ligt het budget hoger omwille van eventuele veranderingen van materiaal en het aanleren van de zorgen.

Het stomamateriaal wordt voorgeschreven met een specifiek voorschrift (bijlage 93), dit kan u verkrijgen via de stomaconsulent. Bij verandering van materiaal (van vlak naar convex) heeft u een nieuw voorschrift nodig.

Om enigszins tegemoet te komen aan de sociale nazorg van stomadragers, voorzien een aantal openbare instanties in sociale hulp. Om na te gaan of u ook kunt genieten van sociale voorzieningen, raden wij u aan de informatiebrochure “Sociale voorzieningen voor kankerpatiënt” aan te vragen bij de instelling:

Vlaamse Liga tegen Kanker

Koningstraat 217

1210 Brussel

Tel. 02 227 69 69

U kan ook steeds met al u vragen i.v.m. financiële aspecten, sociale voorzieningen, medische attesten, herstelkuur, ... terecht bij de sociaal verpleegkundige

www.ZOL.be

www.twitter.com/ZOLziekenhuis

www.facebook.com/ZOLzh

www.youtube.com/user/ZOLziekenhuis

Schrijf u in op onze nieuwsbrief via www.zol.be

Raadpleeg online uw medisch dossier via www.mijnzol.be